

Slides: kortlink.dk/mrsh

Dansk: Opdateret fagforståelse, it og det 21. århundredes kompetencer

Session 2: Det 21. århundredes kompetencer og dansk

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

1

Formål

2

- Formålet med kompetenceudviklingen er at klæde lærerne på til at planlægge, gennemføre og evaluere -, og diskutere - undervisning med udgangspunkt i en opdateret fagforståelse, it og det 21. århundredes kompetencer. Forløbet tilbyder altså et fagligt kompetenceløft i dansk med særligt fokus på it og det 21. århundredes kompetencer.
- Det udmøntes konkret ved, at lærerne i par undervejs planlægger, gennemfører og evaluerer et undervisningsforløb ud fra de opstillede fokuspunkter og lægger det på MinUddannelse, og afslutningsvist præsenteres og diskuteres forløbet i fagteamet og stilles til rådighed for andre lærere. Den enkelte lærer skal altså i samarbejde med en kollega udvikle et undervisningsforløb på MinUddannelse, men får to andre forløb stillet til rådighed for inspiration.

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Fire sessioner

3

1. session: Opdateret fagforståelse med it og læremidler
2. session: Det 21. århundredes kompetencer og dansk.
3. session: Planlægning af scenariebaseret danskundervisning med it

FORLØB GENNEMFØRES

4. session. Videndeling og evaluering

Alle sessioner afvikles lokalt på den enkelte skole, alle dage kl. 14-17.

Session	Bjørneshøjsskolen	Cribskolen	Noråsgårdsskolen	Gillbjergskolen	Skt. Helensskolen
1	17.08.2017	14.08.2017	16.08.2017	23.08.2017	21.08.2017
2	04.10.2017	05.10.2017	02.10.2017	25.09.2017	28.09.2017
3	23.10.2017	25.10.2017	26.10.2017	02.11.2017	01.11.2017
4	30.11.2017	04.12.2017	29.11.2017	06.12.2017	07.12.2017

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Session nr. 2 (i dag)
4

- Præsentation af det 21. århundredes kompetencer
- Hvordan forenes de med den danskfaglighed, Fælles Mål beskriver
- Planlægning af eget undervisningsforløb (MinUddannelse)

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Session nr. 2 (i dag)
5

- **Mål:**
 - Kritisk blik på det 21. århundredes kompetencer
 - Kritisk blik på egen undervisning
 - Kritisk blik på Fælles Mål
 - I lyset af en opdateret fagforståelse
- Ca. 2/3 består af oplæg og diskussion af det 21. århundredes kompetencer
- 1/3 består af arbejde med eget undervisningsforløb
- Løbende refleksioner og gruppeopgaver

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Session nr. 1
6

- Opdateret (kompetenceorienteret) fagforståelse med it
- Faglighed i læremidler til dansk
- Læremiddelanalyse
- Introduktion til opgaven om at udvikle et undervisningsforløb med fokus på opdateret fagforståelse, it og det 21. århundredes kompetencer
- **Mål:**
 - Kritisk blik på anvendte læremidler
 - Kritisk blik på egen undervisning
 - I lyset af en opdateret fagforståelse

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Multimodalitet

- **SAMSPILLET**
- kortlink.dk/r2xr
- Analyser en af teksterne
 - Multimodalitet
 - Modaliteter
 - Affordans
 - Måder

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov-fougt.dk

Session nr. 1

8

- Undervisning er traditionel
- Anvendte læremidler er fraktionerede
- Anvendte læremidler er traditionelle
- Anvendte læremidler lever **IKKE** op til kravene i det 21. århundrede
- Forståelsen af faglighed er (for) snæver
- Ændringer kræver praksisnært samarbejde

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov-fougt.dk

Samtaleanalyse af undervisning

9

- Læreren taler over halvdelen af tiden (fx Hiebert et al. 2003)
- Lærerens spørgsmål er oftest lukkede (gæt, hvad læreren tænker)
- IRE: Læreren **I**nitierer, eleven **R**esponderer, og læreren **E**valuerer (Sinclair & Coulthard, 1975)
- Mundtlighed og erkendelse

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov-fougt.dk

Traditionel undervisning

10

- Elementbaseret faglighed (Bundsgaard & Kühn 2007:28f)
- Faglighed=begreber
- Klasseundervisning
- Harpunspørgsmål (Haugsted 2005:26)
- Læreren taler 75 % af tiden (Dysthe 1997:16)
- 65% af eleverne tier (Haugsted 2005:69)
- Monologisk undervisning (Pasgaard)

Simon Skov Fougst
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougst.dk

Talehandlingsanalyse (Fougst 2011)

11

- Hvilke interaktionssekvenser præger forskellige former for undervisning?
 - Klasseundervisning
 - Projektarbejdet
 - Styret projektarbejde

Simon Skov Fougst
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougst.dk

Talehandlingsanalyse (Fougst 2011)

12

- Udviklet eksplorativt ud fra samtaleanalyse af forskellige undervisningskontekster (Fougst 2009)
- IRE → IDRE → RMS-IDRE
- Diskussion (Wegerif, 2004)
- Regulerende, Modstandsbårne, Sludren (Fougst 2011)
- Målet: Struktureret, fagligt udforskende dialog blandt eleverne

Simon Skov Fougst
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougst.dk

Skolsk samtale: IRE

13

Initiierung	Respons	Evaluering
Lærer: Nå, vi starter. Hvad tror I, man skal lære, når man skal lære at analysere billeder? (5 sek.) Caroline?	Caroline: Beskrive?	Lærer: Ja. (2 sek.) Beskrive billedet ja
Lærer: Sarah?	Sarah: Skrive noget ned auuh, om de forskellige ting i, på billederne	Lærer: Ja
Lærer: Ja, Jack	Jack: Farverne	Lærer: Det kunne være farverne, man skulle beskrive

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

IRE i verden uden for skolen?

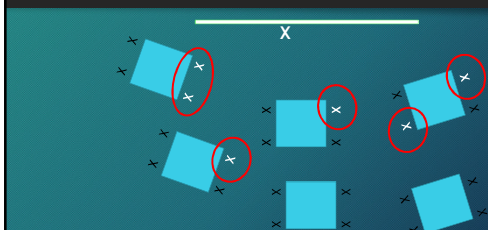
14

Initiierung	Respons	Evaluering
Simon: Nå, hvad tror I vi skal tale om nu? Tatjana?	Tatjana: Øh hvad vi skal spise til aften?	Simon: Øh aftensmad. Øh nej. (2 sek.)
Simon: Er der andre forslag?	Georgina: Øh, hvad vi skal se i fjernsynet?	Simon: Det var også et godt forslag, men nej...

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Klasse-'samtalen'

15

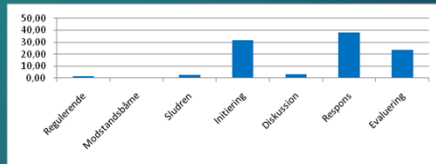

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Interaktionsbaseret samtaleanalyse (Foug, 2011)

16

• Traditionel klasseundervisning (billedanalyse)

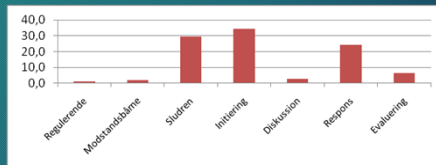

Simon Skov Foug
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.foug@dk

Interaktionsbaseret samtaleanalyse

17

• Projektarbejde (gruppe)

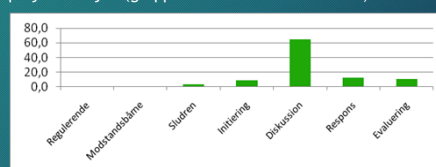

Simon Skov Foug
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.foug@dk

Interaktionsbaseret samtaleanalyse

18

• Styret projektarbejde (gruppe med interaktiv assistent)

Simon Skov Foug
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.foug@dk

Diskussioner

19

- Tre typer diskussioner
 - Disputerende
 - Kumulativ
 - Udforskende (Wegerif, 2004)
- STYRING (STRUKTUR) ER ET NØGLEORD

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Spørgeteknik

20

- Lukkede spørgsmål
 - Overvej at informere
- Åbne spørgsmål
 - Mon
 - Synes du/tror du

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Spørgeteknik

21

- Lukkede spørgsmål er gode til at finde ud af, om modtageren ved (summativ evaluering)
- Lukkede spørgsmål er ikke gode til eksplorative diskussioner

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Pararbejde

- Hvordan ser jeres undervisning ud?
- Hvem taler?
- Hvem er aktive?
- Hvor meget af tiden?

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

22

Pararbejde - skitser/diskuter

- Hvilke umiddelbare idéer har I til et forløb i dansk med it og med fokus på multimodalitet?
- Hvor danskfaglighed anvendes?
- Hvad skal eleverne lære?
- Hvad skal eleverne gøre?
- Hvordan kan I bringe de fem dimensioner af faglighed i spil?
- Hvordan skal it indgå? Hvorfor?
- Hvordan skal det multimodale medtænkes? Hvorfor?
- Hvilke læremidler kunne indgå? Hvorfor?
- Hvilke læremidler skal undgås? Hvorfor?

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

23

GRIBSKOV KOMMUNE, EFTERÅRET 2017

Det 21. århundredes kompetencer

Retningspejlemærke

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

24

Det 21. århundredes kompetencer

- Forberede elever til nutid og fremtid
- Ikke fagets fortid
- Buzzword nr. 2...

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

25

Det 21. århundredes kompetencer

- Alle er enige om målet:
- Undervisning, hvor eleverne udvikler de kompetencer, som væren i det 21. århundrede kræver
- Igen indholdstomt
- Undervisning, hvor eleverne udvikler de kompetencer, som væren i det 17. århundrede kræver?
- Undervisning, hvor eleverne **ikke** udvikler de kompetencer, som væren i det 21. århundrede kræver

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

26

Det 21. århundredes kompetencer

- Hvilke kompetencer mener I, det er vigtigt, at vores elever udvikler for at blive klar til nutiden og fremtiden?
- Hvilke af disse kompetencer har I som dansklærere ansvar for?
- Hvilke af disse kompetencer har I belæg for i Fælles Mål for dansk?

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Det 21. århundredes kompetencer

EMU	Demonstrationsskole	P21	Berthelsen
Kollaboration	Problemløsning	Kritisk tænkning	Sociale og digitale teknologier
Problemløsning og innovation	Informationsbearbejdning	Kommunikation	Selvlæring og selvlæring
Videnskonsstruktion	Kreativitet	Kollaboration	Samarbejde og sociale relationer
Kompetent kommunikation	Mediekompeterer	Kreativitet	Kritisk tænkning
Selvevaluering	Samarbejde		Innovation og kreativitet
It og læring			

Simon Skov Fogst
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fogst.dk

28

EMU

- At samarbejde
- At være problemløsende
- At være innovative og kreative
- At konstruere viden
- At kunne kommunikere kompetent
- At kunne forholde sig kritisk til sig selv
- At kunne anvende it

Simon Skov Fogst
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fogst.dk

29

Demonstrationsskole-projektet

- At samarbejde
- At være problemløsende
- At kunne bearbejde information
- At være kreativ
- At kunne navigere i mediebilledet

Simon Skov Fogst
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fogst.dk

30

P21

- Kritisk tænkning
- Kollaboration
- Kreativitet
- Kommunikation

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

31

Berthelsen

- At kunne navigere i sociale og digitale teknologier
- At kunne selvlede og selv lære
- At kunne samarbejde
- At kunne tænke kritisk
- At være innovativ og kreativ

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

32

USA - Danmark

- Amerikansk fænomen → Danmark
- Danmark: C21 = især it
- C21: Arbejdsmarkedet

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

33

Det 21. århundredes kompetencer

EMU	Monstrationsskole	P21	Berthelsen
Kollaboration	Samarbejde	Kollaboration	Samarbejde og sociale relationer
Problemløsning og innovation	Kreativitet	Kreativitet	Innovation og kreativitet
Kommunikation	Informationsbearbejdning	Kommunikation	Sociale og digitale teknologier
Kompetent kommunikation	Mediekompetencer	Kommunikation	Sociale og digitale teknologier
Videnskonsstruktion			
Selvevaluering			
It og læring			

I lyset af it's dominerende rolle

Simon Slev Fougst
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.slev.fougst.dk

Fælles Mål

Kompetenceområde	Efter 2. klassetrin	Efter 4. klassetrin	Efter 6. klassetrin	Efter 9. klassetrin
Læsning	Eleven kan læse enkle tekster sikkert og bruge dem i hverdagsammenhænge	Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden	Eleven kan læse og forholde sig til tekster i faglige og offentlige sammenhænge	Eleven kan styre og regulere sin læseproces og diskutere tekstens betydning i deres kontekst
Fremstilling	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i velkendte faglige situationer	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer	Eleven kan udtrykke sig forstælt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation
Fortolkning	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster	Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Eleven kan forholde sig til almenne temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster	Eleven kan forholde sig til kultur, identitet og sprog gennem systematisk undersøgelse og diskussion af litteratur og andre æstetiske tekster
Kommunikation	Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagsituationer	Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer	Eleven kan kommunikere med bevidsthed om sprogets funktion i overskuelige formelle og sociale situationer	Eleven kan deltage reflekteret i kommunikation i komplekse formelle og sociale situationer

Simon Slev Fougst
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.slev.fougst.dk

Fælles Mål

LÆSNING	Finde tekst	Forberedelse	Afkodning	Sprogforståelse
FREMSTILLING	Håndskrift og layout	Forberedelse	Fremstilling	
FORTOLKNING	Oplevelse og indlæsning	Forsøgelse	Fortolkning	Vurdering
Kommunikation	Krop og kommunikation	Kommunikation		

I lyset af it's dominerende rolle

Dansk i skolen

- Mundtlig fremstilling
- Skriftlig fremstilling
- Læsning
- Fortolkning
- Kommunikation
- Kreativitet
- Problemløsning
- Kollaboration

Simon Slev Fougst
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.slev.fougst.dk

Fælles Mål og C21

- Den faginterne begrundelse: Fælles Mål
- Den dannende begrundelse
- Den arbejdsmarkedsrelaterede begrundelse: C21

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

37

Teknologier i undervisningen

38

- ITL (Innovative Teaching and Learning)
 - Innovativ = elevcentrerede undervisningsformer
 - It understøtter læringsmålene (it er middel)
 - Traditionel undervisning giver ikke "21. century skills" (Shear et al. 2011)
- Lærerens didaktiske kompetence
(Schibeci et al. 2008, Mayer 2010, Christensen og Günther 2011, Luckin et al. 2012, UNESCO 2003; Wagner et al. 2005; EVA 2009; Shear et al. 2011b)

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

GRIBSKOV KOMMUNE, EFTERÅRET 2017

Arbejde med eget forløb

39

Opdateret fagforståelse, it og det 21. århundredes kompetencer

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

39

Planlægning af undervisning

40

- Den interne: Lærerens refleksion over didaktikkens hvad, hvordan og hvorfor
- Planlægningsguiden
- Den elevrettede: Afvikling af forløbet i MinUddannelse

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Skolens kultur

41

- En intern og ekstern opfattelse af, hvad faglig undervisning er i dansk
- Undervisning er en kulturform
- Kultur er svær - men ikke umulig - at ændre
- Projektorienteret undervisning er komplekst
- Planlægning!

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Skolens kultur

42

- Klasseundervisning sikrer kontrol over fremdrift

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Læringsplatforme 43

- Læringsplatformen er en ny måde at arbejde på
- Redskab virker tilbage på os
- Nye redskaber kræver ændret praksis
- Med kritisk forholde sig hertil

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Læringsplatforme 44

- Struktur
- Organisation
- Faglig fordybelse

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Læringsplatforme 45

- Overordnet læringsmål
- Kapitler med læringsmål, aktiviteter, opgaver
- STRUKTUR

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Læringsplatforme 46

- Brug af læringsplatforme sikrer ingenting!
- LÆREREN

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Planlægningsguiden 47

- Den interne logik
- Øget skriftliggørelse virker (Bayer et al. , 2004),
- Lærerne kan udvikle undervisning via skriftlige refleksioner (Schibeci m.fl., 2008).
- Lærernes læring
- Rammesætning: hvad er det egentlig, jeg laver - og hvorfor?
- Videndeling: Refleksioner bag forløb er synlige

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

Den faglige fordybelse

- Undersøgelsen viser samlet set, at lærerne ikke er målstyrede i den måde, de planlægger og tilrettelægger deres undervisning på. Lærernes planlægning og tilrettelæggelse af undervisningen tager derimod afsæt i emner og aktiviteter. Det betyder, at lærernes fokus er på, hvilke emner der skal undervises i, og hvordan de konkret skal udmøntes i undervisningen, frem for hvilke læringsmåleleverne skal arbejde hen imod, og hvordan disse skal operationaliseres i undervisningen (EVA, 2012, s. 7).

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk 48

Den faglige fordybelse

- Fælles Mål forventes indlejret i de anvendte læremidler (EVA, 2009)

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

49

Læringsmål

- Hvorfor er det egentlig, at jeg skal det her?
- Lever undervisningen op til det ønskede?

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

50

Projektorienteret arbejde

- Elevdemokrati vs. faglig fordybelse
- Orienteret autonomi (Jensen, 2007)

Simon Skov Fougt
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

51

Vurderingsfokus

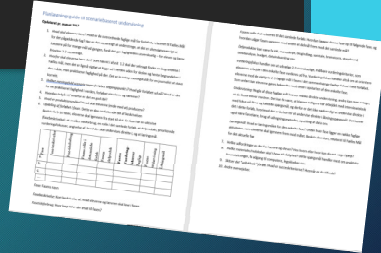
- Holistisk vurdering ("De røde stregers tyranni")
- Vurdering af **få, udvalgte** faglige områder i hver fase:
- **Vurderingsfokus**
- Orienter eleverne mod det faglige
- "Orienteret autonomi" (Højgaard, 2008)
- Orienter lærerne
- Understøtter en sammenhængende faglig progression i et undervisningsforløb.

Simon Skov Fougst
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougst.dk

52

Planlægningsguide

- www.kortlink.dk/r5sk
(Fougst, in press)
- Fleksibelt værktøj
- Forløbet vil ændre sig

Simon Skov Fougst
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougst.dk

53

Kollaboration Samarbejde Problemløsning Kreativitet Kommunikation Selvevaluering

- Hvilke umiddelbare idéer har I til et forløb i dansk med it, multimedialitet og det 21. århundredes kompetencer?
- Hvor danskfaglighed anvendes?
- Hvordan kan I bringe de fem dimensioner af faglighed i spil?
- Hvordan skal it indgå? Hvorfor?
- Hvordan skal det multimodale medtænkes? Hvorfor?
- Hvordan skal C21 medtænkes? Hvorfor?
- Hvilke læremidler kunne indgå? Hvorfor?
- Diskuter, skitser
- Brug planlægningsguiden

Simon Skov Fougst
Ph.D., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougst.dk

54

GRIBSKOV KOMMUNE, EFTERÅRET 2017

Næste gang 55

Opdateret fagforståelse, it og det 21. århundredes kompetencer

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

55

Session nr. 3. Scenariebaseret danskundervisning 56

Session	Bjermehøjskolen	Gribskolen	Nordstjerneskolens	Gilbjergskolen	Skt. Heleneskolen
1	17.08.2017	14.08.2017	16.08.2017	23.08.2017	21.08.2017
2	04.10.2017	05.10.2017	02.10.2017	25.09.2017	28.09.2017
3	23.10.2017	25.10.2017	26.10.2017	02.11.2017	01.11.2017
4	30.11.2017	04.12.2017	29.11.2017	06.12.2017	07.12.2017

- Introduktion til scenariebaseret undervisning
- Introduktion til planlægningsguiden (og blik på MinUddannelse)
- Introduktion til vurderingsfokus
- Arbejde med at planlægge eget forløb
- 1/2 oplæg
- 1/2 arbejde med eget forløb
- Frivilligt læsestof
- Simon Skov Fougt (2017). Scenariebaseret undervisning. Blivklog.dk [hær](#).
- Bundsgaard, Misfeldt & Hetmar (2012): "Literacy i scenariebaserede undervisningsforløb" på Viden om læsning [hær](#).

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

GRIBSKOV KOMMUNE, EFTERÅRET 2017

Tak for i dag 57

Opdateret fagforståelse, it og det 21. århundredes kompetencer

Simon Skov Fougt
Ph.d., cand.pæd., lærer
simon.skov.fougt.dk

57
